

Welkomstwoord Jan-Wilke Reerds

Dames en heren,

Ik heet u allen van harte welkom bij de viering van het 70-jarig jubileum van Stichting 1940-1945. Een bijzonder welkom voor u, Koninklijke Hoogheid, prinses Beatrix. Wij zijn zeer vereerd dat u vandaag in ons midden wilt zijn en wij zien hierin een bevestiging van de bijzondere band die er vanaf het begin is geweest tussen leden van het Koninklijk Huis en de Stichting. Bijzonder welkom ook de Commissaris van de Koning in de provincie Utrecht, de heer Van Beek, en de burgemeester van Amersfoort, de heer Bolsius.

Stichting 1940-1945 bestaat 70 jaar. Al tijdens de oorlog beloofden de deelnemers aan het verzet te zullen zorgen voor elkaar en voor de gezinnen van hun overleden kameraden. Deze onderlinge belofte werd op 13 oktober 1944 officieel bekrachtigd met de ondertekening van een akte waarmee Stichting 1940-1944 werd opgericht. Men ging er toen van uit dat de bevrijding niet lang meer zou duren en de oorlog in 1944 voorbij zou zijn. Direct na de bevrijding, op 27 juni 1945, vandaag precies 70 jaar geleden, werd de oude Stichtingsakte bevestigd en was Stichting 1940-1945 een feit.

In verband met het 70-jarig bestaan van de Stichting zijn het afgelopen jaar in de districten al diverse feestelijke bijeenkomsten georganiseerd voor de leden van de doelgroep. Vandaag willen wij dit jubileum met name vieren met diegenen die het werk van de Stichting mogelijk hebben gemaakt: de vrijwilligers en de medewerkers van de Stichting.

Bij de oprichting, 70 jaar geleden, had men nog geen inzicht in de omvang van het werk, het aantal te verzorgen personen en gezinnen en de bedragen die daarmee gemoeid zouden zijn. Ook was niet duidelijk hoe lang Stichting 1940-1945 nodig zou zijn. Inmiddels is het 2015 en de oorspronkelijke doelgroep van de Stichting is in de loop der jaren aanzienlijk kleiner geworden, maar Stichting 1940-1945 bestaat nog steeds. De destijds gedane belofte "Wij zorgen voor de jouwen, wij zorgen voor hen", die de verzetsdeelnemers elkaar deden, was steeds het motief, de drijfveer van Stichting 1940-1945. Helemaal in lijn met hetgeen de oprichters voor ogen stond, is de Stichting – naast de oorspronkelijke doelgroep – ook zorg gaan dragen voor vervolgd en burger-oorlogsgetroffenen.

De Stichting heeft in de loop der jaren op verschillende manieren invulling gegeven aan de al tijdens de oorlog gedane belofte. Dit was niet alleen mogelijk door de grote inzet van de medewerkers, maar is zeker ook de verdienste van de vele vrijwilligers, die op zeer uiteenlopende manieren een bijdrage hebben geleverd aan de werkzaamheden van de Stichting. Ook deze viering is mede georganiseerd door vrijwilligers. Wij zijn hen daar zeer dankbaar voor.

Met een zekere regelmaat is het geluid te horen: 'nu die oorlog al 70 jaar achter ons ligt, is het wel genoeg geweest'. Het aantal mensen dat aan de zorgen van de Stichting is toevertrouwd, neemt weliswaar snel af, maar Stichting 1940-1945 zal – zo lang dat nodig is – de destijds gedane belofte gestand doen. Daarnaast ziet de Stichting het als haar taak er voor te zorgen dat ook in de toekomst het gedachtegoed van de Stichting – de herinnering aan enerzijds het verzet, vervolging en geweld tegen burgers in de jaren 1940-1945 en anderzijds aan de wijze waarop de Stichting invulling heeft gegeven aan de begrippen 'bijzondere solidariteit' en 'ereschuld' – zal worden bewaard en uitgedragen.

In verband hiermee is besloten over te gaan tot de instelling van een bijzondere leerstoel 'Stichting 1940-1945' aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Universiteit Utrecht. Vorige week heeft het College van Bestuur van de Universiteit van Utrecht het groene licht gegeven voor de benoeming van de voorgedragen kandidaat. Het is me dan ook een bijzonder grote eer, dat ik nu bekend kan maken dat mevrouw Ismee Tames deze bijzondere leerstoel zal bekleden. Zij zal zo dadelijk als nieuwe prof. dr. Ismee Tames het woord tot u richten. Koninklijke Hoogheid, dames en heren, ik dank u voor uw aandacht en ik wens u een bijzondere viering. Een viering die dient als een bedankje voor uw inzet. Door uw toewijding hebben wij samen voor hen kunnen zorgen.